

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita P. Iacobi Laynis Secundi Societatis Iesv Generalis
Alphonsi item Salmeronis Vnius in primis decem Socijs**

**Ribadeneyra, Pedro de
Coloniae Agrippinae, 1604**

Gonsalui Salueirae apud Indos martyrium. Cap. 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11740

dat, & utilitates p̄dicat. Rogare itaq; comiter illos in regno cōplectatur, quaq; pietate ceteras piorum hominū familias soleret Rex verè Catholicus, eadem societatem foueret. Id è re sua fore, orbisq; adeo christiani permagni interesse. Morem gessit Rex pius, & qua re cumq; potuit, iuuit perbenigne.

Gonsalui Silueira apud Indos martyrium. CAP. IX.

INeunte anno 1560. Gonsaluus Silueira Lusitanus, Comitis Sorrelle filius, Goa soluens, ad regna penetrauit Inambaium, & Manomotapam, non procul à Bonæspei promontorio, Sofalam inter, & Mozambicum sita, vt Euāgelij lucem barbaris Gentibus inferret. Trucidatus tandem crudeliter iussu Regis Manomotapæ, quem fide Christiana imbutum, sacro Baptismatis lauacro, tinxerat. Rem ex Indiarum litteris societatis sic gestam accepimus. Vt primum Inambaium Aethiopiæ urbem attigit Gonsaluus, vsq; eo ex oculis laborare

1560.

*lib. 2. epist.**4. Maffcio**interp. &**li. 16. hist.**Indic. vbi**Silueria**nominatur*

F 2 cœpiti

cœpit, vt propius factum sit nihil,
 quam fato ibi concederet. Recrea-
 tus tamen à morbo ad urbem regiam
 Tongen iter intendit. Ibi Regem vna
 cum vxore, sorore, liberis, cognatis,
 regniq; proceribus, populo denique,
 intra paucos dies magna omniũ gra-
 tulatione, atque lætitia, sacro fonte
 lustrauit. Rex Constantini, Regina
 Catharinæ, soror Elisabethæ nomen
 adsumpsit. Post ad Senam nauibus de-
 latus, vicũ sane frequẽtem, inde Ma-
 nomotapam urbem regiã adijt. Rex
 confestim cum muneribus, qui inui-
 ferent, misit, auri p̄dere ingenti, bo-
 busq; permultis, vt Gentis mos est, &
 famulatu ad ministeria quotidiana:
 quippe de Lasitanis, q̄ ibi negotiaban-
 tur, iam ante cognouerat, Gõsaluum
 non modo vitæ sanctitate, sed etiam
 generis claritate, ac nominis impri-
 mis esse conspicuum. Gõsaluus gra-
 tijs actis muneribusq; repudiatis, per
 interpretem Antonium Chaiadũ Lu-
 sitanum, Regem cogniturum respon-
 dit, quod genus auri, quas uẽ diuitiarum
 quæsitũ venisset. Obstupuit ea animi
 magni

ma
 se
 one
 nen
 pen
 troc
 sibi
 obt
 bou
 min
 aufe
 Reg
 sus a
 cesse
 qua
 go in
 bus.
 Virg
 Regi
 mag
 figier
 poter
 rator
 nem
 locar
 dam

magnitudine Rex, venientemque ad se, tanta gratulatione, & significati-
 one honoris excipit, quanta nemi-
 nem unquam antea. Nam & in ipsa
 penetralia, quo nulli est aditus, in-
 troduxit; & assidente matre assidere
 sibi iussit. Eidemque iterum munera
 obtulit, quantum auri, prædiorum,
 boum denique; vellet, quos incolæ non
 minoris, quam aurum ipsum æstimat,
 auferret. Cùm nihil se præter ipsum
 Regem respondisset optare, conuer-
 sus ad interpretem Rex: *Profectò ne-
 cesse est, inquit, qui nihil horum accipiat,
 quæ à ceteris tantopere adamantur, lon-
 go interuallo à reliquis distare mortali-
 bus.* Tum Gonsalvus tabulam Mariæ
 Virginis depictam, quæ veste latebat
 Regi donat. Cuius desiderium quo
 magis exacuat, præfatur illam esse ef-
 figiem matris Dei, cuius in ditione, ac
 potestate sint omnes Reges, & Impe-
 ratores orbis terrarum. Rex imagi-
 nem veneratus, in regio cubiculo col-
 locat, ibidemque quasi facellum quod-
 dam precandi causa peristromatis

pretiosis exornat. Narrant qui inde
venere Lusitani, noctibus deinceps
circiter quinque, reginam coeli, ea ipsa
specie, quam tabula ostenderet, diui-
nam circūfusam luce, suaviq; splen-
dore fulgentem, augustissimo simul,
ac iucundissimo aspectu, dormitanti
Regi astitisse. Gonsaluum itaque ar-
cessit, ait se mirum in modum angī,
quod sermonem reginæ eius, quæ se-
cum singulis noctibus loqueretur, non
intelligeret. Cui Gonsalvus eam esse
linguam diuinam dixit, quam nemo
nosset, nisi qui sacrosanctis eius regi-
næ filij legibus pareret, quippe qui
Deus esset, generisq; totius humani
redemptor. Bidui deinde spatio in-
teriecto Rex per Antonium Caiadum
Gonsaluo apertè renunciat, certū esse
sibi, matriq; Christiana sacra suscipe-
re, proinde ad se baptizandum quam-
primū veniret. Gonsaluo tamen dies
aliquot supersedere satius visum, dū
Rex Christianæ fidei præceptis ac ru-
dimentis imbuitur: quibus cum satis
iam operam dedisse videretur, quin-
to circiter, & vigesimo post aduen-
tura

tum die, Gonfaluus Regem simul & matrem non sine solempni pompa & gratulatione baptizat. Regi Sebastiani; Matri, Mariæ nomen est inditum. Eo ipso die Rex Gonfaluus, quoniam aurū respueret, boues centū donauit. Ille ad Caiadū misit, vt in frustra dissecti distribuerētur in pauperes. Regem imitati trecēti ferme è regni pceribus Christo pariter sese addixere. Gonfaluus hic nullū genus carnis omnino gustauit, cocto dūtaxat milio quodā exiguo, herbisq; & syluestribus victitans pomis. Iamque spectata vitæ, morumq; sanctimonia, studioq; salutis humanæ, tantū sibi summorū, infimorumq; beneuolentiā conciliauerat, tantosq; in omniū animis effecerat motus, vt in Christianā religionem vniuersa multitudo videretur incūbere: cū à Mahometanis quatuor proceribus, & callidis viris, & apud Regē gratiosis, Gonfaluus paratur infidiæ. Ij Regi partim coram ipsi, partim per idoneū internuncium valde sibi dolere demonstrāt, quod tantum in capitis, regniq; discrimen vltro se ipse

se ipse demiserit. Gonsaluum, cui tantū fidei, & honoris habeat, missū Proregis Indiæ, terræque Sofalæ regulorum ad explorandum Regis statum, sollicitandumque ad defectiōnem popularium animos aduenisse; vt motibus excitatis ipsi deinde infesto exercitu subsequuti Regem opprimerent. Addunt insuper fabulosa portenta; Gonsaluum magum esse terribissimum omnium & sagacissimum; varia veneficia ac medicamēta secum attulisse ad incolarum animos occupandos, Regemque mactandum. Quicumque caput suū aqua perfundi paterentur conceptis præsertim verbis confestim volentes, nolentes in eius potestatem venire. Id ipsum alibi contigisse: proinde videret etiam atque etiam Rex, quo progrediretur, cui se suaque crederet. Si Gonsaluum abire permittat incolumem, fore vt ciues mutuis inter se cædibus amentes atque lymphati miserandū in modū grassentur atque concurrant. Hisce alijsque mendacijs onerato Regi, adolescenti præsertim, ac matri, facile persuasum est, vt

est, vt Gonsaluum primo quoq; tem-
 pore interficiendum curarent. Nec-
 dum ea cōsilia eruperant, clādestinis
 agitata colloquijs, cum ad Antonium
 Caiadum Gonsaluus: *Haud ignaro,*
 inquit, *mibi, nec imperato mors instat*
ab Rege. Caiado autē ita incredibilis
 visa res; vt subridēs prorsus negaret.
 Iamq; dies aduenerat necis, vel vitæ
 potius: qui dies natalis erat D. Susan-
 næ virginis martyrisq;ue, a. d. 3. Eidus
 Sextilis anni 1561. Gonsaluus ab Anto-
 nio magnopere petit, vt Lusitanos
 duos, tresūe continuo ad se accersat:
Confessionem, inquit, illorum, tuamque fi-
mul excipere, sacraque Eucharistia hodierno
die reficere vos omnino constitui: nec enim
postea potero. Facta re diuina, factis-
 que eodem die Christianis circiter
 quinquaginta, vestem ad corporis
 cultum, rosaria ad precandum diui-
 sit. Mira vultus hilaritate, animi-
 que trāquillitate animabat Lusitanos
 inscios quid ille conditū haberet in
 animo. Ijsdem sacrorum apparatus
 dat in ædes Antonij deferēdum. Ipse
 linteatus cum effigie Christi ad cru-

1561.

F s cem

cem affixi, domi remansit. Post Caia-
do; *Antoni*, inquit, *paratior profecto ad mor-*
tem obeundam ego sum, quam ipsimet inimiti
ad inferendam. Regi autem, & matri libenter
ignosco. Mahometanorum quippe artificijs, ac
dolis inducti sunt. Martyriū scilicet pri-
dem exoptarat, dum Bracaræ versa-
retur, datis ad Godinū societatis sa-
cerdotem litteris, cupere pro Christi
nomine multa acerba perpeti, crucis
etiā mortē oppetere, testatus. Gōsal-
uus cum secus diuersor. ū in area ad
multam noctē, quasi è corporis custo-
dia exire gestiēti mora omnis longa
videretur, ita citatis gressibus ambu-
lasset, oculis semper intētis in coelū,
manib⁹ modo sublatis ad sidera, mo-
do crucis in figurā extensis, ducens ex
intimo corde suspiria, suū deniq; tu-
guriū subijt, fusiſq; precibus coram
Christi signo, quod vnū solatium illi
supererat, in arundineū stratū decum-
bit, & in somnū incidit iustorū. Id ex
insidijs conspicati fatellites octo cir-
citer illico irrumpunt. Acceptū pe-
dibus, & brachijs, humo tollunt qua-
tuor: duo collo iniiciunt finem: quo
utrinque adducto, Gonsaluus expref-

san

sam ex ore, naribusq; magnā sanguinis copiā effudit, & spiritū simul Domino reddidit. Tum verò Christi simulacro sacri legis manibus cōminuto, defuncti corpus recte ligatū, attractumq; interfectores in præterfluentem Monsengessē deiciūt: ne videlicet quod Mahometani confixerāt, cadauer ipsum tam malefici hominis sub dio relictum veneni sui tabe cūctos inficeret. Hunc habuit exitū pia Gonsalui legatio: quo sublato, Rex eadem sæuitia percitus, Christianos pariter quinquaginta, quos ille extremo die suo pepererat, magistri donis exutos iubet occidi. Id simulatq; cognitū est, regni p̄ceres, quos encofes vocāt, rei atrocitate p̄territi, consensu adeunt Regem, & *Si hominibus, inquit, hisce mors idcirco debetur, quod aquam infundi capitibus suis à Gonsaluo permiserint, eadē & omniū nostrum, & verò tua quoq; caussa, Rex, est: omnibus vno, eodemq; leto occumbendū.* Qua denunciatione repressus Regis furor cū aliquātulū residisset, eū biduo post Lusitani quoq; cōueniunt: docēt, q̄ graui scelere

scelere sese obligauerit: Terrores in-
super addunt, non Deū modo indignā
innocentissimi sacerdotis necē debi-
tis pœnis, sed etiā homines ipsos, no-
bilissimi viri bello atque armis vltu-
ros. Ad ea Rex diligēter excusare se-
se culpam in suos, impulsoresque
reijcere: magnū perpetrati facinoris
dolorem ostendere. Deniq; vt factis
verba consentiāt, è quatuor consilia-
rijs duos confestim interficit: nam re-
liqui duo, rem odorati, maturè diffu-
gerāt; sed Dei nequaquam manus ef-
fugere potuisse existimandum.

Missio Alexandrina sociorum.

CAP. X.

Alteram in Aegyptū missionem
instituit L A Y N E S auspicijs
1561. Pij IV. anno 1561. re tamē infecta per-
uicacia gētis. Alexandrin^o Patriarcha
cum Cophris, sic enim sacerdotes ap-
pellant, Romam cum litteris Syrum
origine, cui Abrahamo nomen, legat.
Optare se cum sacrorum summo an-
tistite Paulo IV. tandem in gratiā re-
dire, quē iā agnosceret Ecclesiæ caput
esse: rogare itaq; doctores mitteret,
qui